

Eesti kodanikuühiskonna arengu kontseptsiooni rakendamise tegevuskavade elluviimise ja täitmise hindamise ning kodanikuühiskonna ja riigi koostöö arendamise Valitsuskomisjoni istungi

PROTOKOLL nr 2

05.05.2017

DELTA 22.05.2017 nr 1-20/37

Juhatas: Andres Anvelt

Protokollis Aveli Ainsalu

Osalesid: Avo Üprus (Eesti Kirikute Nõukogu), Liis Kasemets (Riigikantselei), Ardo Rohtla (Haridus- ja Teadusministeerium), Agu Laius (SA Kodanikuühiskonna Sihtkapital), Raivo Küüt (Siseministeerium), Jane Matt (SA Poliitikauuringute Keskus Praxis), Maris Jõgeva (vabauhenduste liit EMSL), Vassili Golikov (Sillamäe Lastekaitse Ühing), Piret Hartman (Kultuuriministeerium). Mari Roonemaa (SA Avatud Eesti Fond), Katrin Viru (Eesti Väitlusselts)

Kutsutud: Anneli Kimmel (Maaeluministeerium) Ursula Pensa, Kristin Rammus ja Mari Rebane (Siseministeerium), Alari Rammo (vabauhenduste liit EMSL).

Päevakord:

1. Ülevaade statistikatöörühma tööst ja ettepanekud edasise statistika tootmiseks – Aveli Ainsalu, Siseministeeriumi kodanikuühiskonna valdkonna nõunik
2. Ülevaade EKAK järelevalve töörühma tööst – Maris Jõgeva, vabauhenduste liidu EMSL juhataja
3. EKAK ühiskomisjoni töökorra muutmine ning komisjoni koosseisu muutmise arutelu – Andres Anvelt, siseminister
4. Jooksev info
  - 4.1. Riigi- ja haldusreformi võimalikest mõjudest kodanikuühiskonna tugistruktuuridele
  - 4.2. Muukeelsete vabauhenduste toetamisest
  - 4.3. Projektiidee „Strateegilise partnerluse suurendamine avalikus sektoris“
  - 4.4 Vabauhenduste rahastamisvõimaluste mitmekesistamise memorandum: Milliste algatustega SIM võiks välja minna (kuidas kodanikke/ettevõtteid motiveerida)?

1. Ülevaade statistikatöörühma tööst ja ettepanekud edasise statistika tootmiseks

Aveli Ainsalu andis ülevaate 20.04 toimunud statistikatöörühma koosolekust, milles jõuti järeldusele, et avalikes huvides tegutseva kodanikuühenduse täpsema määratlemisega edasi ei tegeleta. Statistika peab vastama kasutaja vajadustele ning valimi moodustamist peab alati selgitama.

Arutati eeskosteorganisatsioonide eristamise vajadust. Organisatsioonid on mitmekihilised (tegutsevad samaaegselt erinevates valdkondades ja suundadel). Riigile on vaja teada huvikaitseorganisatsioone, kuid neid ei saa siduda EMTAKiga. Alustame 5-tasandi EMTAKi täiendamisega, mille lahendamine pole kõige ajakriitilisem. Olulisimad lahendust vajavad küsimused tulenevad majandusaastaaruannete taksonoomiast:

- annetuste ja toetuste eristamine;
- müügitulu eristamine.

2. Ülevaade EKAK järelevalve töörühma tööst

Maris Jõgeva juhtis tähelepanu, et endiselt on eksimisjuhtumeid, kus kaasamisprotsessides:

1. konsultatsiooniaeg pole läbi mõeldud (2 nädalat, mitte 4 nädalat);
2. kaasamise kava pole avalik;
3. edastatakse puudulik tagasiside protsessi keskel ja ainult protsessi lõpus antud tagasiside ei pruugi anda kvaliteetset otsust.

Tõstatati küsimused: Mida teha saame? Mida ette võtta järeldustega? Kas on vaja kaasamise hea tava järelevalvet?

- Vaja kaasamise koordinaatoritele teema üle rääkida;
- vaja teha laiapõhjaline kaasamise analüüs;
- luua läbipaistev ministeeriumite enesehinnang (st hinnata tööprotsessi);
- **monitoorida kõrvalt kaasamise protsesse.**

Jane Matt palus selgitada, mida tähendab monitooring ning kust leitakse ressursid.

Maris Jõgeva selgitas, et aruteludest peab sündima ettepanek/soovitus. Aasta alguses vaadatakse õigusloome plaanid üle ja kohe räägitakse osapooltega, et järelevalve töörühm soovib monitoorida ning kaasamisprotsessides juures olla.

Raivo Kүүt juhtis tähelepanu, et monitooring (paralleelselt toimuv protsess) on parim meetod ja tõstab osapoolte vastutustunnet.

Liis Kasemets selgitas, et ministeeriumite veebilehtedele tehakse **kaasamise rubriigid**.

Suurematele algatustele on loodud alamlehed (nt Keskkonnaministeeriumi kliimapoliitika). Kaasamisrubriiki luuakse aktuaalsete algatuse list, see on töövahend enda jaoks. Näiteks kui EISis on info üleval, pannakse sinna ka EISi link. Kaasamisrubriiki saab erinevalt EISist lisada lisamaterjale. Maris Jõgeva juhtis tähelepanu, et lisalink oli plaanis teha mitu aastat tagasi koos ministeeriumite ühtsete veebilehtedega.

Käivitatud on eraldi programmid: 1) sotsiaalpartneritele, tööandjatele; 2) Vabaühenduste arenguprogramm (programmi läbiviijateks on PRAXIS ja EMSL) 3) RAMiga on ettevalmistamisel ministeeriumite ametnike koolituste hange (kaasamisoskused ja mõjude hindamine vähemalt VTK tasandil).

2. Otsused:

1. Maris Jõgeva pakub 13.06 välja meetodika (protsessipõhine kaardistus), kuidas kaasamisprotsessi jälgimine välja näeb.
2. Säilitatakse pöördumiste esitamise võimalus igapäevale.
3. Töörühm võtab jälgimisele 1-2 kaasamisprotsessi ja teeb soovitusi/pakub lahendusi, mis on näidiseks teistele.
4. Eristada töörühma roll ja edasised võimalikud projektid.

3. EKAK ühiskomisjoni töökorra muutmine ning komisjoni koosseisu muutmise arutelu – Andres Anvelt, siseminister

Koostöö ministeeriumitega KODARi rakendamisel peab olema sisulisem. Vaja on luua süsteemne, horisontaalne tervikvaade ministeeriumite vahel. Üheks võimaluseks on roteeruv päevakorra ettevalmistamine, kus sisu tuleb erinevatelt ministeeriumitelt. Antakse ülevaade enda ministeeriumiga seotud KODARi tegevustest, sh KODARi nn nulliread. Iga kord

otsustatakse, kes aitab päevakorda ette valmistada. Näiteks võiks HTM järgmisel koosolekul tutvustada huvitegevuse kontseptsiooni.

3. Otsused:

1. Siseministerium analüüsib komisjoni koosseisu, sealhulgas täiendavate liikmete, nt Päästeliidu kaasamise vajadust.
2. Päevakorrad valmistatakse ette roteeruvalt. Järgmise koosoleku päevakava valmistatakse ette koostöös HTMiga.
3. Järelevalve tööühma ülesandeid arutatakse 13.06 koosolekul.
4. Komisjoni töökorda hetkel ei muudeta, sest kehtiv töökord toimib.

4. Jooksev info

4.1 Haldus- ja riigireformi käigus väljub riik (maavalitsus) asutajana MAKidest ning kohalike omavalitsuste eestvedamisel moodustatakse uus sihtasutus, mis võtab üle seniste MAKide funktsioonid. Mitmes maakonnas on muudatustega alustatud ning eeldatavasti jõutakse muudatused läbi viia 2017. aasta jooksul. MAKide senised ülesanded, sealhulgas MTÜde nõustamine, jäävad alles, alates 2018. aastast lisandub enamikule MAKidele ka uusi ülesandeid, mis on seotud maakondliku arendustegevusega (ülesannet maakonnas täitva organisatsiooni otsustavad maakonna KOVid konsensuslikult).

Kohaliku omaalgatuse programmi rakendamises toimuvad alates 2018. aastast muudatused tulenevalt maavalitsuste tegevuste lõppemisest. Seni on toetusotsused teinud maavalitsus. Programmi edasine rakendamise korraldus on alles kavandamisel ning lõplikke otsuseid veel ei ole.

Infoks:

1. Kodukant on välja töötanud [7 soovitusi](#), haldusreformis osalemiseks. Neid soovitusi saavad kõik partnerid levitada.
2. Seoses haldusreformiga on KOVidel vaja uuendada kodanikuühenduste rahastamise kordasid. Kas on võimalust pakkuda tuge/abi?

4.2 Muukeelsete organisatsioonide toetamisest

EMSLil ja KÜSKil on võimalus rahvusvähemuste kultuurinõukojas kaasa rääkida. Tegevuse eesmärk on ärgitada vene keelseid ühendusi liituma katustega ja tõsta katuste suutlikkust koordineerida venekeelseid. Ei looda kahte paralleelmaailma. Kodanikuühiskonna temaatika ja mentaliteedi/suhtumise „tõlkimine“ vene keelde Koostöös Harju- ja Ida-Viru MAKidega korraldatakse infopäevad. Edaspidi kavandatakse tegevusi lisaks vene keelsetele ka inglise keelsetele vabaihendustele.

4.3. Projektiidee „Strateegilise partnerluse suurendamine avalikus sektoris“

Siseministerium on esitanud projektiidee, et arendada ja juurutada strateegilise partnerluse koostöövormi ministeriumites (koolitused, strateegilise partnerluse leppe sõlmimine ning sellele järgnev poole aasta vältel kestev mentorlus). Projektiidee esitati kaasamisprojektide valikut nõustavale komisjonile.

4.4. Vabaihenduste rahastamisvõimaluste mitmekesistamise memorandum. Milliseid algatusi võiks SIM esitada valitsuskabinetile arutamiseks

(kuidas kodanikke/ettevõtteid motiveerida vabaihendustele annetama)?

Siseministerium kogub ja analüüsib erinevaid ideid, kuidas maksuerisused ja kõikvõimalikud muud meetmed ja mehhanismid (nt SIB, inkubaatorid, ühisrahatasplatvormid jne) hoiavad eri valdkondades avaliku sektori kulutusi kokku. Millised meetmed soodustavad eraraha

kaasamist ja tugevdavad kogukonda? Jane Matt juhtis tähelepanu, et poliitikasoovitusi tuleb tõendada ning poliitikasekkumisi kontrollida testgrupi peal.

Järgmised koosolekud:

1. Rahastamise mitmekesistamise koosolek 22. mai kell 12:00-14:00
2. EMTAK analüüsimise koosolek 25. mai kell 11:00-13:00
3. EKAK ühiskomisjoni koosolek 13. juuni kell 10:00-12:00

allkirjastatud digitaalselt

Andres Anvelt
koosoleku juhataja